

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1987/32

KARAR NO : 1987/36

ÖZET : Sanık jandarma astsubayının mülki görevini ihmâl suçuna ait davanın adli yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

As. C. k. 130 md.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanık : Muzaffer Altun

O L A Y : Astsubay Başçavuş olan sanığın Andırın İlçe Jandarma Bölük

Komutanlığında görevli bulunduğu sırada Temmuz-1982 tarihinde, kendisine teslim edilen 22 adet piyade tüfeği şarjörü ile 1 adet oto yangın söndürme cihazını dikkatsizlik ve tedbirsizlik göstererek kaybettiği ve 8700 lira hazine zararına sebep olduğu ileri sürülerek Askeri Ceza Kanunu'nun 130.maddesi gereğince tecziyesi istemi ile Adana 6. Kolordu Komutanlığı Askeri Savcılığının 27-9-1983 gün, 1754-602 sayılı iddianamesi ile hakkında kamu davası açılmıştır.

Adana 6. Kolordu Komutanlığı Askeri Mahkemesi, 14-5-1985 gününde, 1985/101-401 sayı ile; sanığa atılı oto yangın söndürme cihazını kaybetmek suçu sabit olduğundan ve bu eylem görevi ihmâl suçunu oluşturacağından, bu suçtan beraatine ancak, 18 adet 7.7 mm.lik İngiliz piyade tüfeği şarjörünü kaybetmek suçu da jandarma vazife ve teşkilat tüzüğü'nün 11/c.maddesinde yazılı jandarmanın mülki görevine ilişkin olduğundan, bu görevi ihmâl suçuna ait davanın adli yargı yerinde görülmesi gerektiğini belirterek ve görevsizlik kararı vererek bu suça ilişkin evrakı Andırın Asliye Ceza Mahkemesi'ne gönderilmiştir.

Andırın Asliye Ceza Mahkemesi, 18-10-1985 gününde, 1985/146-203 sayı ile; sanığın olay tarihinde ilçe Jandarma Bölük Komutan Vekili olduğu ve bu nedenle, memurun Muhakematı Hakkında Kanun'a göre İl İdare Kurulu'nca Lüzumu Muhakeme kararı verilmesi gerektiği, ayrıca davanın da İl İdare Kurulu'nun bulunduğu yerdeki asliye ceza Mahkemesinde görülebileceği gerekçesi ile, mahkemesinin görevsizliğine ve dosyanın görevli Kahramanmaraş Asliye Ceza Mahkemesi'ne gönderilmesine karar vermiştir.

Kahramanmaraş 2. Asliye Ceza Mahkemesi, 28-1-1986 gününde, 1986/2 müt. sayı ile; Kahramanmaraş İl İdare Kurulu'nca sanık hakkında verilmiş bir lüzumu muha-

.../...

94

keme kararı mevcut olmadığından, bu safhada kendi mahkemesinin yetkisizliğine karar vermiştir.

Mercii tayini için dosyanın gönderildiği Kahramanmaraş Ağır Ceza Mahkemesi, 29-1-1986 gününde, 1986/16 müt. sayı ile; öncelikle görev uyuşmazlığının çözümü için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine ve bu nedenle, yetki konusunda şimdilik bir karar ittihazına yer olmadığına karar vermiştir.

Dosya, Andırın C. Savcılığı'nca Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmiş ve Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü 3-3-1986 gününde, 1986/25-29 sayı ile; (Askeri Yargı düzeni içinde yer alan 6. Kolordu Komutanlığı Askeri Mahkemesi'nce davanın adli yargı yeri olan Andırın Asliye Ceza Mahkemesi'nde görülmesi gerektiği gerekçesi ile görevsizlik kararı verilmiş ise de, Andırın Asliye Ceza Mahkemesi'nce uyuşmazlığın adli yargı mercilerinin görev alanı dışında, askeri yargı mercilerince çözülmesi gerektiğine dair görevsizlik kararı verilmeyip, davaya Kahramanmaraş Asliye Ceza Mahkemesi'nce bakılması gerektiği belirtilip yetkisizlik kararı verildiğine ve Kahramanmaraş Asliye Ceza Mahkemesi'nce de aksi görüşle sözü edilen davanın Andırın Asliye Ceza Mahkemesi'nde görülüp karara bağlanması kanısına varıldığından bahisle, yetkisizlik kararı verilmiş olduğuna ve böylece iki adli yargı mercii olan Andırın Asliye Ceza ve Kahramanmaraş Asliye Ceza Mahkemelerince verilen görevsizlik kararları nedeniyle, bu iki mahkeme arasında yetki uyuşmazlığı doğduğu, bu gibi yetki uyuşmazlıklarının da CMUK'nun 18. maddesi uyarınca müşterek yüksek görevli mahkemece çözülmesi gerektiğine, bu duruma göre 2247 Sayılı Kanun'un 14. maddesinde olumsuz görev uyuşmazlığı için öngörülen koşullar gerçekleşmediğinden, Uyuşmazlık Mahkemesi görev alanı dışında kalan başvurunun reddine ve dosyanın gerekli yasal işlemler yerine getirilmek üzere Andırın C. Savcılığı'na geri çevrilmesine) karar vermiştir.

Dosya, Andırın Asliye Ceza Mahkemesi'nce Kahramanmaraş Valiliği İl İdare Kurulu'na gönderilmiş ve adı geçen kurul 28-8-1986 gününde, 1986/75 sayı ile; sanığa atılı, 18 adet şarjörü kaybetmek fiilinin askeri mahiyette görüldüğü ve askeri mahkemelerce çözüme bağlanması gerektiği belirtilerek, bu konuda Memurin Muhakematı Hakkındaki Kanun'a göre karar ittihazına mahal olmadığına ve dosyanın Andırın C. Savcılığı'na geri çevrilmesine karar vermiştir.

Andırın Asliye Ceza Mahkemesi; 12.11.1986 gününde, 1986/42-117 sayı ile; sanığa atılı suçun, askeri mahkemenin görev alanına girdiği gerekçesiyle görevsizliğe ve dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine karar vermiştir.

Böylece; Adana 6. Kolordu Komutanlığı Askeri Mahkemesi ile Andırın Asliye Ceza Mahkemesi'nin görevsizlik kararları arasında, 2247 sayılı kanunun 14. maddesinde belirlenen olumsuz bir görev uyumsuzluğu doğmuş ve dosya, Andırın C. Savcılığı'nın 24-2-1987 günlü, 625 sayılı yazısı ile Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü; Servet Tüzün'ün Başkanlığı'nda, Y. İsmet Ayer, Mebrure Gözdemir, A. Mazhar Akman, Necati Karakış, Ergun Argon ve A. Vahap Özaslan'ın katılmaları ile yaptığı 9-3-1987 günlü toplantıda, geçici raportör Hakim İsmet Köker'in raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Bekir Mavioğlu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Caner Seben'in Adli Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Sanık Jandarma Teşkilat mensubu olduğundan, görevli yargı yerinin belirlenmesi için 2803 Sayılı Jandarma Teşkilat ve Yetkileri Kanunu ile 17-12-1983 tarih ve 18254 Sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan Jandarma Teşkilat görev ve yetkileri yönetmeliğinin incelenmesi gerekir.

Adı geçen kanunun 4. maddesi, "bağlılık" 7. maddesi "jandarmanın genel olarak görevleri", 8. madde ise, "Jandarmanın sıkı yönetim, seferberlik ve savaş halindeki görevleri'ni düzenlemiş bulunmaktadır.

4. maddeye göre, jandarma "eğitim ve öğretim" bakımından Genelkurmay Başkanlığı'na "Emniyet ve asayiş işleri ile diğer görev ve hizmetlerin ifası" yönünden İçişleri Bakanlığı'na bağlı olup, Jandarma Genel Komutanı direkt olarak Bakana karşı sorumludur.

7. madde ise, jandarmanın mülki, askeri, idli ve diğer görevlerini saymış bulunmaktadır.

Aynı Kanun'un 18. maddesi uyarınca Jandarma Genel Komutanlığı, İçişleri Bakanlığı emrinde olup, İçişleri Bakanlığı bütçesine dahil bulunmaktadır. Asli görevi emniyet ve asayiş, kamu düzenini koruyup kollamak ve adli görevleri yerine getirmektir. Türk Silahlı Kuvvetlerinin ayrılmaz bir parçası olarak jandarma, eğitim ve öğrenim bakımından Genelkurmay Başkanlığı'na bağlı, Askeri Kanun ve nizamlarına tâbi ve jandarma kanununun 8. maddesi uyarınca da, savaş, seferberlik ve

72

sıkıyönetim illeri hallerinde sadece bir bölümü ile kuvvet komutanlıkları emrine girebilen, istisnai ve talf derecede askeri hizmet yüklenebilen askeri birlik durumundadır.

Sarıya atılı eylem; dosyanın 44 sırasında bulunan, Adana Jandarma Bölge Komutanlığı'nın 15-2-1984 gün, 7224-2-84 sayılı yazısında belirlendiği üzere "7.7 mm.lik İngiliz piyade tüfekleri ile şarjörlerinin askeri malzeme olmayan" ve yine dosyanın 41 sayısında bulunan Kahramanmaraş İl Jandarma Alay Komutanlığı'nın 5-12-1984 gün, 7224-132-84 sayılı yazısında belirlendiği üzere "jandarma birliklerinin hizmetinde bulunan ve köy ihtiyar heyetlerine teslim edilerek köy bekçileri tarafından kullanılan bekçi tüfeklerine ait" 18 adet şarjörün, kaybolmasına sebebiyet vermekten ibarettir.

Jandarma Teşkilat ve görev ve yetkileri yönetmeliğinin 50. maddesinde, jandarmanın başlıca mülki, görevleri başlığı altında, halkın can, ırz ve malının korunması konusunda jandarmaca genel ve koruyucu önlemlerin alınmasının esas olduğu ve 157. maddesinde, çarşı ve mahalle bekçileri ile ilişkiler başlığı altında, İlçe Jandarma Bölük Komutanlarınının 772. sayılı Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanununa göre, çarşı ve mahalle bekçileri teşkilatının polis teşkilatı olmayan yerlerde, meslek amiri bulunduğu belirtilmiştir.

772 Sayılı Kanun'un 2. maddesine göre, jandarmanın görev alanında bulunan ve silahlı bir kuruluş olan bekçi kuruluşlarınının mesleki amirinin, ilçe jandarma birlik komutanı olduğu belirtilmiştir.

Uyuşmazlık Mahkememiz Ceza Bölümü'nün tamamen benzeri bir olay nedeniyle oluşan görev uyuşmazlığında vermiş olduğu 2-6-1986 gün, 1986/66-70 sayılı kararında da belirtildiği üzere, jandarmanın, köy bekçilerine teslim etmek üzere muhafaza ettiği ve kaybolduğu ileri sürülen dava konusu şarjörlerin bakımı ve muhafazasınının, jandarmanın mülki görevlerinden bulunmasına göre, davanın adli yargı yerinde görülmesi ve bu nedenle, Andırın Asliye Ceza Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmesi gerekir.

.../...

7/4

S O N U C : Anlaşmazlığın, niteliğine göre Adli Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine bu nedenle Andırın Asliye Ceza Mahkemesi'nin 12-11-1986 günlü, 1986/42-117 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, 9-3-1987 gününde kesin olarak iybirliğiyle karar verildi.

Başkan

Servet Tüzün

Üye

Y. İsmet Ayer

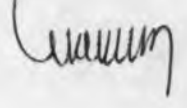
Üye

Mebrure Gözdemir

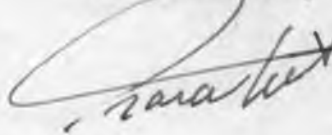
Üye

A. Mazhar Akman

Üye

Necati Karakış

Üye

Ergun Argon

Üye

A. Vahap Özaslan

ju.
G/T.